

АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

У Београду,
септембар, 2024. године

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

- Часови наставе обавезних предмета
- Часови наставе изборних предмета и изборних програма
- Часови додатне и допунске наставе

Програми обавезних и изборних предмета: Просветни гласник 4/2020.

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=8c8c1460-66c2-4491-94bc-521df911fbd2>

Програми садрже дидактичко-методичка упутства за планирање и реализацију наставних садржаја, предвиђене опште и специфичне предметне компетенције, разрађене исходе учења, као и смернице за праћење и вредновање наставе и учења.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1, друштвено-језички и природно-математички смер

Циљ предмета:	- да ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој.
ОБЛАСТ / ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку првог разреда ученик ће бити у стању да:
РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА	<ul style="list-style-type: none"> – адекватно реагује на усмене поруке у вези са активностима у образовном контексту; – разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор; – разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту; – разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор; – разуме основне елементе радње у серијама и филмовима у којима се обрађују релативно блиске теме, ослањајући се и на визуелне елементе; – разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања; – изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем; – ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената; памти и контекстуализује битне елементе поруке.
РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ТЕКСТА	<ul style="list-style-type: none"> – разликује најучесталије врсте текстова, познајући њихове основне карактеристике, сврху и улогу; – разуме краће текстове о конкретним темама из свакодневног живота, као и језички прилагођене и адаптиране текстове утемељене на чињеницама, везане за домене општих интересовања; – разуме осећања, жеље, потребе исказане у краћим текстовима; – разуме једноставна упутства и саветодавне текстове, обавештења и упозорења на јавним местима; – разуме краће литерарне форме у којима доминира конкретна, фреквентна и позната лексика (конкретна поезија, кратке приче, анегдоте, скечеви, стрипови); – проналази, издваја и разуме у информативном тексту о познатој теми основну поруку и суштинске информације; – идентификује и разуме релевантне информације у писаним прототипским документима (писмима, проспектима) и другим нефикционалним текстовима (новинским вестима, репортажама и огласима); – препознаје основну аргументацију у једноставнијим текстовима (нпр. новинским колумнама или писмима читалаца, као и другим врстама коментара); – наслућује значење непознатих речи на основу контекста.
УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима; – користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута; – описује себе и своје окружење, догађаје у садашњости, прошлости и будућности у свом окружењу и изван њега; – изражава своје утиске и осећања и образлаже мишљење и ставове у вези са блиским темама;

	<ul style="list-style-type: none"> – описује догађаје и саопштава садржај неке књиге или филма, износећи своје утиске и мишљења; – излаже унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања); – указује на значај одређених исказа и делова исказа пригодном гестикулацијом и мимиком или наглашавањем и интонацијом.
ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања; – описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности (обима 100 –120 речи); – описује утиске, мишљења и осећања (обима 80–100 речи); – пише белешке, поруке и лична писма да би тражио или пренео релевантне информације; – резимира прочитани/преслушани текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему; – попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену; – пише краћа формална писма (писма читалаца, пријаве за праксе, стипендије или омладинске послове); – пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.
СОЦИОКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, правила понашања, свакодневне навике, сличности и разлике у култури своје земље и земаља чији језик учи; – препознаје и разуме најчешће присутне културне моделе свакодневног живота земље и земаља чији језик учи; – препознаје и адекватно користи најфреквентније стилове и регистре у вези са елементима страног језика који учи, али и из осталих области школских знања и животних искустава; – препознаје различите стилове комуникације и најфреквентнија пратећа паравербална и невербална средстава (степен формалности, љубазности, као и паравербална средства: гест, мимика, просторни односи међу говорницима, итд.); – користи знање страног језика у различитим видовима реалне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже); – користи савремене видове комуникације у откривању културе земаља чији језик учи.
МЕДИЈАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – преноси суштину поруке са матерњег на страни језик/са страног на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено; – резимира садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције; – преноси садржај писаног или усменог текста, прилагођавајући га саговорнику; – користи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа које се јављају, на пример: преводи или преноси садржај уз употребу описа, парафраза и сл.; – преводи на матерњи језик садржај краћег текста о познатим темама.

Ред.бр.	Тематска област	
1.	Свакодневни живот	6
2.	Интересантне животне приче и догађаји	12
3.	Живи свет и заштита човекове околине	6
4.	Храна и здравље	6
5.	Свет рада	6
6.	Европа и заједнички живот народа	6
7.	Познати градови и њихове знаменитости, региони и земље у којима се говори циљни језик	6
8.	Спортови и спортске манифестације	6
9.	Медији и комуникације	6
10.	Научна достигнућа, модерне технологије и свет компјутера	6
11.	Писмени и контролни задаци	8
Укупно:		74

БИОЛОГИЈА 3, друштвено-језички смер

циљ предмета:	Циљ учења Биологије је да ученик развије биолошку, општу научну и језичку писменост, способности, вештине и ставове ко-рисне у свакодневном животу, да развије мотивацију за учење и интересовања за биологију као науку, уз примену концепта одр-живог развоја, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.
Кључни, специфични исходи:	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">– конструише филогенетско стабло у оквиру реда Примата, групе хоминида, на основу разлика у грађи тела, величини лобање и начину живота;– илуструје примерима утицај срединских, генетичких и културних чинилаца на еволуцију људи;– идентификује фазе развића човека на слици или моделу;– повеже основне физиолошке процесе организама са њиховом грађом;– доведе у везу функционалну повезаност органа у организму са одржавањем хомеостазе у променљивим условима средине;– разликује начине одбране организма од патогена и њихове механизме деловања;– анализира епидемиолошке ланце заразних болести и повеже их са мерама превен-ције;– дискутује о важности одговорног односа према свом и здрављу других особа;– доведе у везу пораст људске популације са потребом очувања природе и биодиверзитета;– критички процени сопствене животне навике у односу на одрживи развој;– предложи акције заштите и унапређења животне средине и активно учествује у њима.– доведе у везу ефекте еколошких фактора са динамиком људских популација;– планира и спроведе истраживање користећи једноставне процедуре, технике, инструменте и литературу;– прикупи, прикаже и дискутује податке добијене истраживањем;– изнесе и вреднује аргументе на основу доказа;– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу;– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи.

<p>начин реализације садржаја:</p>	<p>Реализација садржаја одвијаће се кроз 56 часова, 38 часова теорије и 13 часова вежби. Интегративни мултидисциплинарни приступ уз коришћење свих расположивих наставних средстава и ИКТ</p> <p>Кроз редовну наставу, додатну и допунску наставу, онлајн подршку, презентације, употребу интернета, често коришћење тимског рада и рада у пару, развој ученичких компетенција уз поштовање стандарда постигнућа ученика и нагласак на пројектну наставу.</p>	
<p>наставна тема/модул/ наставни садржај</p>		<p>број часова</p>
<p>1. ПОРЕКЛО ЧОВЕКА</p>		<p>18 (12+6)</p>
<p>2. ФИЗИОЛОШКИ ПРОЦЕСИ И ХОМЕОСТАЗА</p>		<p>21(14+7)</p>
<p>3. УТИЦАЈ РАЗВОЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ</p>		<p>16,5 (11+5,5)</p>
		<p>37+18,5</p>
<p>Програм је објављен у Правилнику о наставном плану и програму за гимназију, „Службени гласник – Просветни гласник“ бр. 4/2020. Програм садржи дидактичко-методичка упутства за планирање и реализацију наставних садржаја, предвиђене опште и специфичне предметне компетенције, израђене исходе учења, као и смернице за праћење и вредновање наставе и учења.</p>		

Глобални годишњи програм ДОДАТНЕ НАСТАВЕ за 3. разред гимназије

Назив програма	БИОЛОГИЈА	Разред	Трећи
		бр. часова	према потреби
Циљ програма:	Да омогући талентованим ђацима да напредују сходно својим склоностима и интересовањима, да подстиче ученике на самосталан рад и омогућава развој стваралачког, логичког и критичког мишљења.		
Очекивани резултати	Ученик је проширио и надоградио своја знања и способности, оспособљен је за самосталан и истраживачки рад, припремљен је за учешће на свим нивоима такмичења.		
Начин реализације садржаја:	Настава се одржава у кабинету за биологију, једном у току недеље, уз индивидуализовани рад са ученицима, коришћењем ИКТ-а и осталих наставних средстава, сходно ученичким интересовањима и потребама.		
Начин индивидуализације рада са ученицима	Применом: Диференцираних задатака; Демонстративно-илустративне методе; Билингвалних садржаја; Техника ИКТа; Наставних-инструктивних листића и осталих техника примерених интересовању, нивоу знања и способностима ђака.		
Показатељи успешности реализације програма	Мотивација за рад; Континуиран и организован развој личних ставова и стваралачког мишљења; Рационално коришћење расположивог времена на часу; Већа упорност и истрајност у стицању знања, умења и навика; Ефикасније учење коришћењем различитих извора знања; Већа оспособљеност за самосталан рад.		
Оквирни садржај рада са ученицима			
1. МЕТАБОЛИЗАМ И РЕГУЛАЦИЈА ЖИВОТНИХ ПРОЦЕСА НА НИВОУ ЋЕЛИЈЕ			
2. МЕТАБОЛИЗАМ И РЕГУЛАЦИЈА ЖИВОТНИХ ПРОЦЕСА НА НИВОУ ОРГАНИЗМА			
<p>Асистирана репродукција Ванматерична трудноћа Чување и примена матичних ћелија. Култура ткива. Техника судбинских мапа Примена плаценте у фармацеутској индустрији Методe пренаталне дијагностике</p> <p>-----</p> <p>Дијагностика и лечење инфекције изазване бактеријом <i>Helicobacter pylori</i> Тровање алкохолом-ресорпција, деловање на ћелије јетре и последице Биохемијске и хематолошке анализе крви и урина ЕКГ запис, Пулс и Крви притисак-мерење и анализа референтних параметара Дисекција бубрега</p> <p>-----</p> <p>Историја вакинације и вакцина Реакција организма на услове спољашње средине. Иван Ђаја ГМО Програмиране ћелијске деобе</p> <p>-----</p> <p>Енергетски биланс ферментације и врења. Замор мишића.</p> <p>-----</p> <p>Фотореспирација САМ циклус код биљака Асимилација и биолошка фиксација азота Глиоксалатни циклус Глуконеогенеза</p>			

Глобални годишњи програм ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ за 3. разред гимназије

Назив програма	БИОЛОГИЈА	Разред	Трећи
		бр. часова	према потреби
Циљ програма:	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања, вештина и навика на основном нивоу, формирањем код ђака, научног погледа на свет уз примену стечених знања у животу и утицањем на сопствено окружење. • Развој психофизичких способности (мишљења, опажања и вербалних способности) код ђака. 		
Очекивани резултати	<p>Ђак ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Овладати знањима и вештинама које ће му омогућити да разуме структуру, живог света, човеково место и његову улогу у природи. • Овако стечена знања из биологије и биолошких вештина примењивати у свакодневном животу за побољшање сопственог здравља. • Разумети и примерено користи биолошке термине, • Стечена знања и вештине, као што су: лична хигијена, исхрана и животне навике, практично примењивати у свакодневном животу, 		
Начин реализације садржаја:	<ul style="list-style-type: none"> • Индивидуализованим обликом рада уз коришћење: табле, креде, Уџбеника и ИКТ-а по потреби; • Методом усмене речи и рада на тексту. 		
Начин индивидуализације рада са ученицима	<ul style="list-style-type: none"> • Уважавањем перцепције, темпа у учењу, мотивације за учење, предзнања и потешкоћа у анализи и разумевању конкретних проблемских ситуација, код ђака. 		
Показатељи успешности реализације програма	<ul style="list-style-type: none"> • Повећање активности ђака у редовном наставном процесу; • Оспособљеност за већу самосталност у раду; • Повећање ефикасности образовно-васпитног процеса појединца. 		
Оквирни садржај рада са ученицима			
I МЕТАБОЛИЗАМ И РЕГУЛАЦИЈА ЖИВОТНИХ ПРОЦЕСА НА НИВОУ ЋЕЛИЈЕ			
II МЕТАБОЛИЗАМ И РЕГУЛАЦИЈА ЖИВОТНИХ ПРОЦЕСА НА НИВОУ ОРГАНИЗМА			

ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМ РЕАЛИЗОВАЊА ЕКСКУРЗИЈА, ПУТОВАЊА И МЕЂУНАРОДНЕ РАЗМЕНЕ

Програм припреме за екскурзију

циљ	Сазнајно-мотивациона припрема ученика (и заинтересованих родитеља) и трансфер мотивације на нова истраживања и путовања.
Предавања за ученике	Представљање о знаменитостима и локалитетима који су у плану посете, са посебним освртом на хуманистичку основу, историјски контекст и културно-историјске везе.
Пројекти ученика	Јавна представљања (на српском или страним језицима) резултата истраживања о државама и локалитетима који су у плану посете. Теме могу да буду засноване интердисциплинарно: природно-географске одлике, језик и култура, историјске чињенице и занимљивости, религија, култура и традиција, грађевине и знаменитости, савремени културно-историјски и економски контекст (индустрија, мода, кухиња...) Начин представљања може да буде условљен темом и резултатима истраживања, али је у потпуности ствар избора ученика.

Програм путовања

врста путовања	разред	дестинација	очекивани исходи
екскурзија*	I	Источна Србија: Пожаревац, Виминацијум, Лепенски вир, Зајечар, Кладово, Неготин, Бердап, Гамзиград, Соко бања	Ученици су: - упознали природне лепоте Источне Србије и њене културно-историјске знаменитости - учити и усвојити еколошке аспекте - усвојили и применили правила понашања која се односе на: културу путовања, боравак у групи и боравак у хотелима и туристичким објектима - усвојили и применили културу понашања на местима обиласка
	II	Западна Србија и Херцеговина: Вишеград, Требиње	Ученици су: - упознали природне лепоте Западне Србије и Херцеговине, њихове културно-историјске знаменитости - учити и усвојити еколошке аспекте - усвојили и применили правила понашања која се односе на: културу путовања, боравак у групи и боравак у хотелима и туристичким објектима - усвојили и применили културу понашања на местима обиласка

*Програм екскурзија дат је у Школском програму

	IV	Северна Италија: Монтекатини, Сан Бимињано, Фиренца, Верона Болоња, Сијена, Венеција, Трст	Ученици су: -упознали се са културним и историјским наслеђем Италије, са посебним освртом на Сатри Рим и период хуманизма и ренесансе -упознали природне лепоте Италије и њене културно-историјске знаменитости. -упознали се са функционисањем Европске уније -усвојили и применили правила понашања која се односе на културу путовања и понашања у иностранству.
студијско путовање (међународна размена)	III	Грчка: Вергина, Крф (Видо, Српска кућа), Метеори, Лутра Позар, Кајмакчалан, Солун (Зејтинлик, студијска размена са Гимназијом у Солуну)	Ученици су: - упознали културу и културну баштину Грчке - упознали природне лепоте Грчке и њене културно-историјске знаменитости - посетили места сећања на учешће наше војске у Првом светском рату, а која се налазе у Грчкој - усвојили и применили правила понашања која се односе на културу путовања и понашања у иностранству
Прва гимназија Сарајево, регионални пројекат <i>"Superschools"</i>	II - IV	Сарајево и околина, према програму школе домаћина	Ученици су разменили искуства и идеје са вршњацима из Сарајева. Усвојили, примењују и шире општељудске етичке вредности. Сарађују на међународним пројектима.
Гимназија код Лор капије из Зигена	II - III	Зиген, Немачка, према програму школе домаћина	Ученици су разменили искуства и идеје са вршњацима из Зигена. Сарађују на међународним пројектима.
посете, такмичења	I- IV	према Календару такмичења, који ће накнадно донети Министарство просвете	Задовољство ученика због усвојених знања. Остварена нова познанства и успостављена сарадња.
	Франкофоно позоришна трупа „Радмила Ђорђић – Мадам“	према плану и програму организатора	Задовољство ученика. Остварена нова познанства и успостављена сарадња.
<p>Размена у оквиру Еразмус+ пројекта КА2 ‘Racine +’ Напомена: Главни координатор пројекта је школа из Денкерка (Француска). На пројекту учествују и школе из Румуније, Пољске, Естоније и Португалије. Пројекат почиње у децембру 2024. и трајаће 3 године. Током другог полугодишта шк.2024/25. очекујемо две мобилности (размене ученика и наставника) са две учеснице пројекта. Школски координатор је Тамара Вукадиновић.</p>			

ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА КЛУБА ЗА УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ

ОКВИРНИ ПЛАН РАДА

КЛУБА ЗА УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ XIII београдске гимназије у школској 2024/2025.

"КЛУБОВИ ЗА УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ – ОБРАЗОВАЊЕ ЗА УСПЕШНЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ"

СЕПТЕМБАР

- Информисање ученика о циљевима и активностима клуба за Уједињене нације, упис заинтересованих чланова, договор о програму и начину рада клуба за УН
- ⇒ Тематски сусрет (радионице): **СИСТЕМ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА**
- Обележавање МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА МИРА (21. септембар): "Моја будућност – моји циљеви"
- 🏠 Семинар за професоре и ученике координаторе
- ➡ Практичан рад: Литерарни и ликовни КОНКУРС Удружења за УН Србије

ОКТОБАР

- Тематски сусрет (радионице): **ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УН - Агенда 2030**
- ЕКО-ГЕН: Млади Србије за КОП 29 – конференција младих о климатским променама
- Практичан рад: Програм поводом 24. октобра - Дана УН
- Учешће у стручној посети главном седишту Уједињених нација у Њујорку

НОВЕМБАР

- ⇒ Тематски сусрет (радионице): **ТОЛЕРАНЦИЈА И КУЛТУРА МИРА**
- Вршњачка едукација у школама - пројекат: "За Толеранцију и Ненасиље"
- ➡ Практичан рад: "НЕДЕЉА ТОЛЕРАНЦИЈЕ" и обележавање 16. новембра – Дана УНЕСКА
- Семинар за ученике - програм УЗУНС "Глобална дипломатија"

ДЕЦЕМБАР

- ⇒ Тематски сусрет (радионице): **УН И ЉУДСКА ПРАВА**
- Обележавање СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ СИДЕ (01. децембар)
- Обележавање ДАНА ЉУДСКИХ ПРАВА (10. децембар) - "НЕДЕЉА ЉУДСКИХ ПРАВА"
- 📖 БИМУН семинари у средњим школама (према упутству Удружења за УН Србије)

ЈАНУАР

- 📖 Образовни семинар "Београдска УН тура" (зимски распуст)

□ Учешће у стручној посети Асоцијацији за УН у Барселони и објектима Светске баштине УНЕСКА у Италији, Француској и Шпанији

ФЕБРУАР

⇒ Тематски сусрет (радионице): **СВЕТСКА КУЛТУРНА И ПРИРОДНА БАШТИНА УНЕСКА**

⇒ **Практичан рад:** Представљање објеката Светске баштине УНЕСКА у свету

- Семинар за ученике - програм УЗУНС "Глобална дипломатија"
- Представљање објеката Светске баштине УНЕСКА у Португалији (план наше школе)

МАРТ

⇒ Тематски сусрет (радионице): **СВЕТСКА БАШТИНА УНЕСКА У НАШОЈ ЗЕМЉИ**

⇒ **Практичан рад:** Представљање објеката Светске баштине УНЕСКА у нашој земљи

📖 Учешће на МЕЂУНАРОДНОМ МОДЕЛУ УН – "БИМУН ЈУНИОР " (за средњошколце)

АПРИЛ

⇒ Тематски сусрет (радионице): **МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ МЛАДИХ**

⇒ **Практичан рад:** Обележавање СВЕТСКОГ ДАНА ЗДРАВЉА – 7. април

- 🌐 Учешће у стручној посети седишту УНЕСКА (Организација УН за образовање, науку и културу) у Паризу и Међународног центра УН у Бечу

МАЈ

⇒ Тематски сусрет (радионице): **КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ**

- Обележавање Међународног дана за биолошку разноврсност и одрживи развој – 22. мај

⇒ **Практичан рад:** Еколошка радионица

ЈУН

⇒ Тематски сусрети (радионице): **ПРОГРАМ УН ЗА КОНТРОЛУ ДРОГА**

- Обележавање СВЕТСКОГ ДАНА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ –5. Јуни

ЈУЛ - АВГУСТ

📖 Учешће заинтересованих чланова на Летњем кампу: ГЛОБАЛНА ДИПЛОМАТИЈА

- Обележавање Међународног дана младих – 12. август.

ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА ТИМА ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Инклузивно образовање конципирано међународним уговорима, пре свега Универзалном декларацијом о људским правима (1948) и Конвенцијом УН о правима детета (1989) приступа образовању на флексибилнији начин, што је регулисано чланом 3., б. чланом 76. Закона о основама система образовања и васпитања. Процес деловања подразумева уклањање свих препрека и омогућавање квалитетног образовања ученицима са различитим развојним потешкоћама, инвалидитетом, отежавајућим социјалним условима живота, али и онима који својом изузетношћу превазилазе програмом предвиђене исходе.

Циљ:

- успешнија адаптација ученика на школу
- праћење наставе, учење и постигнућа ученика у складу са способностима, снагама и потешкоћама
- стимулисање развоја ученика.

Школски тим за инклузивно образовање ће координирати рад у школи.

Општи задаци тима за инклузивно образовање у школи су:

1. Информисање свих релевантних факторима у инклузивном образовању
2. Подршка наставницима у препознавању потреба, креирању и реализацији различитих облика подршке
3. Сарадња са ИОП тимовима на изради и евалуацији ИОП-а
4. Праћење спровођења ИОП-а
5. Успостављање и развој сарадње наставника и родитеља на плану инклузивног образовања
6. Креирање различитих мера подршке и додатне подршке ученицима

С обзиром на образовне потенцијале ученика гимназије, али и све већи прилив ученика који долазе са других језичких подручја и потребан им је период прилагођавања на наш школски систем и наставу на српском језику, очекује се да ће потребе у индивидуализацији бити у домену следећих мера:

- Прилагођавања простора за ученике који имају проблем у чулном или телесном функционисању
- Индивидуализација наставног процеса за ученике који су се доселили из руског говорног подручја одвија се кроз прилагођавање начина предавања и упознавања са садржајима, као и провера знања, при чему се користе специјални програми за превођење, вршњачка подршка и помоћ и помоћ наставника који говоре руски језик.
- Обезбеђивање посебног облика савладавања градива и учења за ученике који су због болести дуже одсутни из школе („онлине“ садржаји, презентације, консултације путем меила и слично).
- Прилагођавања поступака и метода оцењивања за ученике који због болести дуже одсуствују из школе.
- Индивидуализација и прилагођавање образовних стандарда у раду са изузетно надареним ученицима (ИОП-3)

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА

ЗАДЦИ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Препознавање даровитих и натпросечно успешних ученика, сарадња са њима и њиховим родитељима	Током године	Одељенске старешине и наставници
Идентификовање потешкоћа ученика у праћењу наставе и реализације активности	Септембар	Наставници
Израда и реализација мера индивидуализације у настави; консултације са наставницима	Континуирано, у складу са потребама	Тим за инклузивно образовање, наставници, стручни сарадници
ИОП 3 – предлог и израда	У складу са потребама	Тим за инклузивно образовање, наставници и родитељи, Педагошки колегијум
Евалуација реализованих мера подршке и додатне подршке ученицима	На крају сваког класификационог периода	Тим за инклузивно образовање, наставници

Програм рада тима за инклузивно образовање

ОБЛАСТ: ИНФОРМИСАЊЕ	Крајњи циљ: информисаност свих учесника у васпитно-образовном процесу и чланова органа школе Трајање: прво тромесечје		
<i>Активности</i>	<i>Реализатори</i>	<i>Време</i>	<i>Исходи/очекиване промене</i>
1. информисање НВ	ТИО	Септембар	Прихватање и развијање концепта инклузивног образовања
2. информисање Савета родитеља	Психолог	Септембар	
3. информисање ШО	Представник школе у ШО	Септембар	
4. информисање родитеља ученика	ОС	Октобар	Начин процењивања постигнуте промене
5. информисање ученика	ОС	Октобар	Степен сагласности са концептом ИО
ОБЛАСТ: ИЗРАДА АКЦИОНОГ ПЛАНА	Крајњи циљ: конкретизовање начина рада и структуриране активности Трајање: почетак септембра		
<i>Активности</i>	<i>Реализатори</i>	<i>Време</i>	<i>Исходи/очекиване промене</i>
1. одређивање циљева и задатака СТИО	ТИО	Почетак септембра	Конкретизоване смернице за рад у области ИО
2. праћење остварености циљева и идентификација потешкоћ у њиховој реализацији	ТИО	Током године	Начин процењивања постигнуте промене
2. планирање рада СТИО	ТИО	Септембар	Разрађене и осмишљене активности у вези ИО
ОБЛАСТ: СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	Крајњи циљ: боља оспособљеност и стручност наставника за рад са ученицима који су обухваћени ИО Трајање: током године		
<i>Активности</i>	<i>Реализатори</i>	<i>Време</i>	<i>Исходи/очекиване промене</i>
1. израда плана семинара за ИО	ТИО	Септембар	Већа обавештеност, оспособљеност, стручност и компетентност наставника у вези ИО
2. обезбеђивање средстава за реализацију семинара	Директор	Током године	
3. реализација семинара у школи и одлазак на семинаре	Наставници, стручни сарадник	Током године	Начин процењивања постигнуте промене
4. праћење и прикупљање стручне литературе	Наставници, стручни сарадник	Током године	Учешће на семинарима и прикупљена стручна литература (списак

5. сарадња са другим институцијама, школама, стручњацима, упознавање са примерима добре праксе	ТИО	Током године	учесника са семинара и књижног фонда), сарадња са релевантним установама
ОБЛАСТ: ИДЕНТИФИКАЦИЈА	Крајњи циљ: пружање подршке ученицима којима је подршка потребна Трајање: током првог тромесечја		
<i>Активности</i>	<i>Реализатори</i>	<i>Време</i>	<i>Исходи/очекиване промене</i>
1. прикупљање података о ученицима	Наставници	Прво тромесечје	Идентификација ученика којима је потребна подршка, препознавање узрока неуспешности и начина његовог решавања
2. консултације са наставницима и родитељима			
3. праћење напредовања ученика	Наставници	Током године	Успешнија реализација образовно-васпитног процеса, адаптација и социјализација
ОБЛАСТ: ИЗРАДА И РЕАЛИЗАЦИЈА ИОП-а	Крајњи циљ: оптимално укључивање ученика у наставу и њихово осамостаљивање у колективу Трајање: прво тромесечје; током школске године, у складу са потребама		
<i>Активности</i>	<i>Реализатори</i>	<i>Време</i>	<i>Исходи/очекиване промене</i>
1. формирање стручног тима за додатну подршку ученику	Директор	У складу са потребама, на почетку школске године	Компетентан тим за креирање и реализацију активности у оквиру подршке
2. прикупљање и анализа података о ученику	Наставници, стручни сарадник, родитељи	На почетку школске године	Стварање реалне слике о ученику, сагледавање јаких страна ученика, могућих позитивних промена ученика, размена искустава
2. израда педагошког профила ученика	ОС, Стручни сарадник, родитељ	На почетку школске године	Основа за израду активности у оквиру идентификованих потреба за подршком
3. развијање и пружања подршке и детаљног плана активности	СТИО	Током године	Напредовање ученика у праћењу наставе, учењу и социјализацији
4. евалуација остварених исхода	ТИО	На крају класификационих периода	

АКЦИОНИ ПЛАН

Активност	Задужени (ко?)	Време еализације	Подршка
Упознавање савета родитеља са концептом ИОП-а и планом рада	Директор, ТИО	на седници Савета родитеља	
Идентификовање ученика који имају тешкоће и надарених ученика и осмишљавање стратегије коју у раду са њима	Предметни наставници, ПП служба. ТИО	Квартални периоди	ТИО
Израда педагошког профила ученика који имају потребу за индивидуализацијом	Одељењски старешина и наставници	Октобар - новембар	ТИО
Формирање малих тимова за ИОП	Директор	Октобар; у складу са потребама	
Израда ИОП-а са прилагођеним програмом	Мали тим за ИОП	децембар	ТИО
Обезбеђивање неопходних услова и средстава и ресурса, предвиђених плановима подршке	директор	По потреби	Секретаријат за образовање Општина
Едукација ученика у одељењу на ЧОС-у у циљу пружања подршке ученику за који се индивидуализује наставни садржај, или начин рада	Одељењски старешина, ученици	По потреби од септембра	ТИО Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања
Континуирана подршка наставницима, ученицима којима је потребна подршка, ОЗ и родитељима	ТИО и Ресурсни центар	Током школске године	
Презентација примера добре праксе из редова наставника и стручних сарадника	ТИО	Током школске године (на седницама стручних већа)	
Евалуација резултата предузетих корака	ТИО Мали тимови	На одељењским већима	

ТИО ће сарађивати са:

- Стручним тимом за развојно планирање
- Стручним тимом за развој школског програма
- Стручним тимом за самовредновање школе
- Стручним тимом за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА И ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програм заштите деце/ученика од насиља, сачињен је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 11/24) и Приручником о поступању установа образовања и васпитања у кризним догађајима (МП, 2024). Приликом израде Програма, коришћени су извештаји Тима за заштиту од насиља у претходним годинама, извештаји о самовредновању, резултати малих педагошких истраживања, као и резултати ПИСА тестирања, у ком су ученици првог и другог разреда учествовали 2022. године, јер се сегмент истраживања односио на атмосферу у школи и присуство дискриминације и насиља.

Под насиљем се подразумева сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства ученика. Као такво може имати различите форме: физичко, психичко, емоционално, социјално, електронско итд. Препознаје се и кроз злоупотребу, сексуално насиље, трговину људима, експлоатацију ученика, дискриминаторно понашање према појединцу или групи... Доводи до стварног или потенцијалног нарушавања здравља ученика, његовог развоја или достојанства.

Општи циљ Програма	<p>Унапређивање квалитета живота ученика применом:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика -Мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање ученика
Циљеви превенције	<ol style="list-style-type: none"> 1.Стварање атмосфере толеранције и међусобног уважавања 2.Укључивање свих субјеката (ученици, професори, родитељи, помоћно особље итд.) у реализацију програма превенције 3.Подизање нивоа свести и повећање сензибилитета свих за препознавање дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања 4.Дефинисање поступака и процедура заштите ученика од насиља, као и информисање свих о поменутих поступцима 5.Унапређивање компетнција свих субјеката за уочавање и превазилажење проблема насиља, злостављања и занемаривања

Задаци превенције	<p>1) подизати ниво свести и осетљивости ученика, њихових родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;</p> <p>2) неговати атмосферу сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;</p> <p>3) перманентно унапређивати знања, вештине и ставове потребне за конструктивно реаговање на насиље;</p> <p>4) обезбедити заштиту ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.</p>
Циљеви интервенције	<p>-Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.</p> <p>-Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.</p> <p>-Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.</p> <p>-Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детете/ученика у заједницу вршњака и живот установе.</p> <p>-Саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља</p>

Тим за заштиту ученика од насиља

Задаци Тима	непосредно учествује у заштити ученика од насиља, злостављања и занемаривања
	информише запослене о појавама насиља, злостављања и занемаривања ученика унутар установе
	координира израду и реализује Програм заштите ученика од насиља
	процењује нивое ризика за безбедност ученика
	прати и процењује ефекте предузетих мера у заштити ученика
	сарађује са релевантним установама
	прикупља и води документацију
	извештава Стручна тела и органе управљања о реализацији својих задатака

Обавезујући кораци интервенције у случају насиља међу ученицима

<p>1. Сазнање о насиљу или откривање насиља - одвија се опажањем или информацијом да је насиље у току, препознавањем спољашњих закона или поверавањем самог детета или треће особе.</p>
<p>2. Прекид-заустављање насиља - запослени су у обавези да зауставе насиље и/или обавесте надлежне особе: дежурног наставника, чланове Тима, директора или помоћника директора, одељенског старешину.</p>
<p>3. Смиривање ситуације - подразумева обезбеђивање сигурности за ученике, удаљавање ученика из ситуације и смањење напестости кроз разговор са актерима (уз помоћ колега, стручне службе или чланова Тима ако је потребно).</p>
<p>4. Процена нивоа ризика - Консултације се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обаљају се у оквиру установе - са колегом, Тимом за заштиту, са ПП службом, директором, при чему се анализирају чињенице, процењује ниво ризика и прави план заштите, водећи рачуна о принципу поверљивости и најбољем интересу ученика. У колико је потребно, обављају се консултације са службама ван установе (центар за социјални рад, здравствена служба). На основу консултација треба донети одлуку о начину реаговања и одредити улоге, задатке, и одговорности у самом поступању.</p>
<p>5. Информисање родитеља и надлежних служби - Након заустављања насиља и консултација са релативним стручњацима и/или институцијама предузимају се договорене акције: позивају се родитељи и информишу о догађају, консултацијама и предложеним мерама; у колико је потребно обавештава се МУП, Центар за социјални рад, здравствена служба. Подношење пријаве надлежној служби је обавеза директора школе, а постављање података на платформу <i>Чувам те</i> обавеза је задужене особе. Пријава треба да буде у усменој и писаној форми, након што је са родитељима обављен разговор (осим ако ће тиме бити угрожена безбедност детета).</p>
<p>6. Договор о заштитним мерама</p>
<p>7. Праћење ефеката предузетих мера - врши га Тим, у сарадњи са одељенским старешинама, наставницима и релевантним установама водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.</p>

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ

ЗАДАЦИ	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Упознавање ученика и родитеља са правилима понашања и последицама непоштовања правила, као и могућим санкцијама	Септембар	Одељенске старешине на ЧОС и родитељским састанцима
Саветодавно инструктивни рад са наставницима и одељенским старешинама	Септембар и у складу са потребама	Директор и стручни сарадници
Едукација ученика о препознавању различитих облика насиља и оснаживање ученика за благовремено пријављивање и успостављање сарадње са релевантним стручњацима	Континуирано, у складу са потребама	Одељенске старешина и стручни сарадници
Мотивисање ученика за читањем и одабиром квалитетне литературе	Током године	Наставници српског језика, страних језика и изборних програма, као и библиотекар
Сарадња са релевантним здравственим и социјалним установама	У складу са потребама	Психолози
Сарадња са стручњацима различитих факултета и института (тематска предавања – вршњачко насиље, електронско насиље, ментално здравље, комуникација идр...)	Током године	Стручни сарадници, наставници
Сарадња са МУП-ом – Одељење за малолетничку делинквенцију	У складу са потребама	Директор, стручни сарадници, наставници
Дежурство радника обезбеђења (2), сигурносне камере, школски полицајац	Током године	Директор
Обрада различитих садржаја у оквиру наставних предмета (уметност, спорт, културни живот, идр)	Током године	Наставници
Ваннаставне активности и програми (секције, излети, такмичење, квизови, панои, посете: музејима, позориштима, галеријама, итд...)	Током године	Наставници
Радионице из области ненасилне комуникације за ученике	По једна у полугодишту	Одељенске старешине и стручни сарадници
Акције Ученичког парламента	Током године	Координатори
Праћење и евалуација безбедносног стања у школи, као и атипичних облика понашања ученика	Током године	Наставници, стручни сарадници и Тим за самовредновање
Анализа предузетих мера у конкретним ситуацијама и израда плана за унапређење	У складу са потребама	Одељењска већа и Тим за заштиту од насиља

Консултативни и саветодавни рад са родитељима, у сврху подизања квалитета родитељске улоге	Континуирано, у складу са потребама	Психолози
--	-------------------------------------	-----------

Евиденција и документација

Евиденцију о случајевима насиља воде наставници и одељенски старшина, а Тим уколико се укључује у интервенисање. Тим за заштиту ученика од насиља заједно са одељенским старшинама и осталим наставницима периодично анализира учесталост, појавне облике, последице насилних понашања и предузете мере како би се пратила реализација Прогама заштите ученика од насиља.

Педагог Катарина Пинтар задужена је да прати промене и да ажурира податке на платформи *Чувам те*.

Програм рада Подтима за реаговање у кризним ситуацијама

Правилником о протоколу поступања установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (“Сл.гласник РС“ бр.11/2024) одређени су садржаји и начини спровођења превентивних и интервентних активности, услови и начини за процену ризика, начини заштите од насиља, злостављања и занемаривања, праћење ефеката предузетих мера и активности, као и начини развијања отпорности установе за ефикасно реаговање на кризне догађаје, процедуре поступања када се догоди кризни догађај и начине праћења ефеката предузетих мера и активности.

Превенција насиља, злостављања и занемаривања је један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада у нашој школи. Програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређене су мере и активности које обезбеђују развијање и неговање подстицајног и безбедног окружење за све. У складу са Протоколом и Приручником за запослене у установама образовања и васпитања за поступање установа образовања и васпитања у кризним догађајима, а које је издало Министарство просвете, сачињен је Програм поступања установе у кризним догађајима, као обавезни и саставни део Програма заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, а који је саставни део школског програма.

Програм поступања установе у кризним ситуацијама

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су му непосредно или посредно изложене. Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су (према Приручнику за запослене):

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;

- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји, у смислу Правилника о протоколу.

Јачање отпорности установа за ефикасно реаговање на кризне догађаје

Установа је у обавези да континуирано унапређује процедуре поступања ради ефикасног деловања у сврху отклањања или свођења на минимум последица које је кризни догађај изазвао по организацију рада и функционисање установе, као и по физичко и ментално здравље појединца.

Јачање отпорности установе заснива се на следећим принципима:

- 1) Континуитет** - Подстицање приправности и обезбеђивање континуираног пружања квалитетног образовања и васпитања, подизање свести, планирање и припрема за реаговање у кризним догађајима;
- 2) Сарадња** - Интерсекторска повезаност и заједничко деловање у ванредним ситуацијама, с обзиром на врсту кризе;
- 3) Доступност** - Омогућавање брзог приступа доступним ресурсима како би установа обезбедила континуитет и право на квалитетно образовање и васпитање у време кризног догађаја;
- 4) Ефикасност** - Обезбеђивање да установа активно предузима правовремене и адекватне кораке у реаговању на кризни догађај.

У циљу ефикасног поступања установе у кризним догађајима, у Школи се формира тим за кризне догађаје у оквиру тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као његов обавезни део.

Програм рада

Процена снага, капацитета и специфичности установе да се суочи са потенцијалним кризним догађајима.

СНАГЕ

Начин на који је организован образовно-васпитни рад у нашој школи

Посвећеност запослених васпитној и образовној улози школе

Безбедно и подстицајно окружење за све ученике

Посвећеност запослених развоју личности ученика у складу са његовим потенцијалима

Посвећеност запослених у пружању додатне подршке ученицима

Развијање и неговање емпатије

Постигнућа ученика на такмичењима, ликовним, музичким и литерарним конкурсима

Опремљеност учионица пројекторима и рачунарима

Прецизно дефинисани канали комуникације и благовремено достављање информација свим заинтересованим странама

СЛАБОСТИ

Потребно је укључити већи број родитеља у одређене активности

Потешкоће приликом организације стручног усавршавања запослених ради јачања компетенција за пружање психосоцијалне подршке.

Оптерећеност ученика програмима наставе и учења

ПОТЕНЦИЈАЛИ:

Добра сарадња са локалном самоуправом

Реализација различитих пројеката

Промовисање талентованих и успешних ученика

Активније укључивање ученика у школске активности

Активније укључивање родитеља у разноврсне активности

План поступања установе у кризним ситуацијама

У складу са евакуационим планом школе безбедна места и места поновног окупљања унутар и изван установе су, у случају:

- дојаве о експлозивној направи – школско двориште

даље се поступа по инструкцијама ових органа. Организује се хитан састанак Тима за кризне догађаје.

Информисање надлежне Школске управе о догађају и предузетим активностима.

Обавештавање спољашње мреже и укључивање њених представника, у складу са проценом установе.

Уколико је последица кризног догађаја троје или више повређених/настрадалих лица, обавештава се Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације.

Размотрити све добијене информације и позвати породицу/е погођених кризним догађајем и договорити са њима које информације се могу проследити запосленима у установи, ученицима, родитељима и евентуално медијима.

Обавестити све запослене о кризном догађају и заказати хитан састанак свих запослених уколико услови дозвољавају. Уколико није могуће састанак одржати у установи, пронаћи друге начине комуникације (путем мејла, вибер комуникација, скајп...). На састанку поделити са запосленима проверене информације у вези са кризним догађајем, подсетити их да установа има *Програм поступања установе у кризним догађајима* и да је руководилац једино овлашћен да даје изјаве и комуницира усменим и писаним путем са медијима. Саопштење за медије сачинити у сарадњи са надлежним службама Министарства.

Понудити запосленима подршку стручних сарадника, односно педагошко-психолошке службе.

Поделити већ припремљен текст из Приручника- "Препоруке за запослене у установи".

Прецизирати канал комуникације са ученицима и родитељима (у писаној или усменој форми).

Припремити саопштење за ученике.

Припремити саопштење за родитеље.

Приликом комуникације са медијима, писано саопштење треба да садржи кључне информације о догађају, безбедносним поступцима и плановима за опоравак. Важно је исказати саосећање према жртвама и њиховим породицама наглашавајући емпатију и подршку коју установа пружа. Пратити извештавање медија и реаговати ако се пласирају непроверене/нетачне информације.

Одредити и јасно обележити просторију у којој ће стручни сарадници или чланови мобилног тима пружати психосоцијалну подршку свима којима је потребна.

Тим процењује да ли је потребно укључити представнике из система здравствене заштите у циљу пружања психосоцијалне подршке.

У случају кризних догађаја са смртним исходом, Тим учествује у организацији и планирању комеморативних активности (организован одлазак на сахрану, комеморација, књига жалости и сл.)

Активности у данима након кризног догађаја

Уколико је због кризног догађаја дошло до прекида или извођења наставе у измењеним условима, Тим за кризне догађаје у сарадњи са педагошким колегијумом израђује *посебан план даље реализације образовно-васпитног рада*. Израђени план реализације усваја наставничко веће, школски одбор доноси одлуку, а сагласност на план даје надлежна школска управа.

Неопходно је да запослени све време буду благовремено информисани. Одржати кратак састанак за запосленима, ради размене информација и пружања подршке.

Поделити материјал из Приручника који се односи на психолошке реакције након кризног догађаја и препоруке за запослене. Важно је оснажити запослене да потраже стручну помоћ, ако им је потребна.

Посебну пажњу посветити ученицима који су били рођаци/пријатељи повређеног, као и онима који су учествовали у кризном догађају.

Начини праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма

Након реализације плана поступања у кризним догађајима и стварања безбедног и стабилног окружења, Тим за кризне догађаје врши евалуацију спроведених активности и сачињава извештај. Евалуација обухвата:

- анализу ефеката спроведених мера и активности односно реализацију измењеног плана рада,
- пружање прве психолошке помоћи, са посебним освртом на снаге, изазове и препоруке у реаговању на кризни догађај.

На основу евалуације плана реаговања у конкретним ситуацијама, установа даље унапређује и мења план поступања установе у кризним ситуацијама. Тим за кризне догађаје континуирано прати реаговања ученика и запослених и процењује потребу за психосоцијалном подршком у наредном периоду и у сарадњи са спољашњом мрежом заштите израђује план о њеној реализацији.

Тим за кризне догађаје прати реализацију планова, у сарадњи са спољашњом мрежом заштите процењује степен смиривања ситуације и покреће процес договарања са породицама жртава и повређених о начинима обележавања сећања на догађај (обезбеђивање простора, активности сећања, обележавање годишњица и слично).

ПРОГРАМ ПОДТИМА ЗА РЕАГОВАЊЕ У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

ЗАДАЦИ:	ВРЕМЕНСКИ ОКВИР	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Превентивне активности:		
- рад на очувању менталног здравља свих учесника у образовно васпитном процесу, њихово оснаживање за препознавањем и реаговањем у евентуалним кризним ситуацијама	Континуирано	Наставници, стручни сарадници
Интервентне активности:		
- провера тачности података о кризном догађају преко поузданих извора (родитеља, полиције, здравствених и социјалних установа и др.)	У најкраћем могућем року	Чланови тима
- обавештавање адекватних хитних служби, уколико је кризни догађај у школи (ватрогасци, хитна помоћ, полиција и др.)	У најкраћем могућем року	Чланови тима
- обезбеђивање безбедних услова за ученике и запослене, у зависности од догађаја: евакуација, смиривање ситуације и др.	У најкраћем могућем року	Чланови тима
Активности које следе:		
- састанак тима за кризне догађаје - обавештавање Школске управе	Непосредно након догађаја	Чланови тима
- информисање ученика и запослених (у зависности од врсте кризног догађаја, заштите података о личности и будућих потенцијалних ризика)	Након успостављања стабилне ситуације	Чланови тима
- разматрање целокупне ситуације и израда неопходних планова подршке ученицима и запосленима	Након успостављања реда и мира	Чланови тима, наставници и стручни сарадници
- психосоцијална подршка ученицима и запосленима	Континуирано	Психолози
- успостављање спољашње мреже сарадње (са установама здравствене и социјалне заштите и др.)		

САДРЖАЈ

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА	1
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1, друштвено-језички и природно-математички смер	2
БИОЛОГИЈА 3, друштвено-језички смер	5
Глобални годишњи програм ДОДАТНЕ НАСТАВЕ за 3. разред гимназије	7
Глобални годишњи програм ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ за 3. разред гимназије	8
ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ	9
ПРОГРАМ РЕАЛИЗОВАЊА ЕКСКУРЗИЈА, ПУТОВАЊА И МЕЂУНАРОДНЕ РАЗМЕНЕ	10
Програм припреме за екскурзију	10
Програм путовања	10
ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА КЛУБА ЗА УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ	12
ПРОГРАМ И ПЛАН РАДА ТИМА ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ	14
ПРОГРАМ ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА	15
Програм рада тима за инклузивно образовање	16
АКЦИОНИ ПЛАН	18
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА И ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ	19
Тим за заштиту ученика од насиља	20
ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ	22
Програм рада Подтима за реаговање у кризним ситуацијама	24
Програм поступања установе у кризним ситуацијама	24
Јачање отпорности установа за ефикасно реаговање на кризне догађаје	25
Програм рада	26
План поступања установе у кризним ситуацијама	26
Активности у данима након кризног догађаја	28
Начини праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма	28
ПРОГРАМ ПОДТИМА ЗА РЕАГОВАЊЕ У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА	29